

Samling af Afgørelser

DOMSTOLENS DOM (Anden Afdeling)

8. februar 2024*

»Appel – økonomisk og monetær politik – tilsyn med kreditinstitutter – Den Europæiske Centralbanks (ECB) opgaver – forordning (EU) nr. 1024/2013 – artikel 6, stk. 5, litra b) – ECB's direkte tilsyn med et kreditinstitut – betingelser – annullationssøgsmål – afvisning – en parts repræsentation – fuldmagt meddelt advokat – repræsentant ikke lovligt meddelt fuldmagt«

I sag C-750/21 P,

angående appel i henhold til artikel 56 i statuten for Den Europæiske Unions Domstol, iværksat den 6. december 2021,

Pilatus Bank plc, Ta'Xbiex (Malta), ved Rechtsanwalt O. Behrends,

appellant,

den anden part i appelsagen:

Den Europæiske Centralbank (ECB) ved E. Koupepidou, M. Puidokas og E. Yoo, som befuldmægtigede,

sagsøgt i første instans,

har

DOMSTOLEN (Anden Afdeling),

sammensat af afdelingsformanden, A. Prechal, og dommerne F. Biltgen, N. Wahl (refererende dommer), J. Passer og M.L. Arastey Sahún,

generaladvokat: J. Kokott,

justitssekretær: A. Calot Escobar,

på grundlag af den skriftlige forhandling,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse i retsmødet den 25. maj 2023,

afsagt følgende

* Processprog: engelsk.

Dom

- 1 Med appellen har Pilatus Bank plc nedlagt påstand om ophævelse af kendelse afsagt af Den Europæiske Unions Ret den 24. september 2021, Pilatus Bank mod ECB (T-139/19, herefter »den appellerede kendelse«, EU:T:2021:623), hvorved Retten som åbenbart retligt ugrundet afviste søgsmålet om annullation af Den Europæiske Centralbanks (ECB) afgørelse af 21. december 2018, med hvilken ECB pr. e-mail gav appellanten meddelelse om, at den ikke længere havde kompetence til at sikre sit direkte tilsyn med appellanten og træffe foranstaltninger vedrørende denne (herefter »den omtvistede e-mail«).

Retsforskrifter

Forordning (EU) nr. 1024/2013

- 2 Artikel 1 i Rådets forordning (EU) nr. 1024/2013 af 15. oktober 2013 om overdragelse af specifikke opgaver til Den Europæiske Centralbank i forbindelse med politikker vedrørende tilsyn med kreditinstitutter (EUT 2013, L 287, s. 63) med overskriften »Genstand og anvendelsesområde« bestemmer:

»Denne forordning overdrager ECB særlige opgaver i forbindelse med politikker vedrørende tilsyn med kreditinstitutter med henblik på at bidrage til kreditinstitutternes sikkerhed og soliditet og det finansielle systems stabilitet inden for Unionen og de enkelte medlemsstater, idet der fuldt ud og under stor omhu tages hensyn til det indre markedes enhed og integritet baseret på ligebehandling af kreditinstitutterne med henblik på at undgå regelarbitrage.

[...]«

- 3 Forordningens artikel 2, nr. 2) og 3), med overskriften »Definitioner« har følgende ordlyd:

»I denne forordning forstås ved:

[...]

2) »kompetent national myndighed«: en hvilken som helst kompetent national myndighed, der er udpeget af deltagende medlemsstater i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 575/2013 af 26. juni 2013 om tilsynsmæssige krav til kreditinstitutter og investeringsselskaber [og om ændring af forordning (EU) nr. 648/2012 (EUT 2013, L 176, s. 1)] og [Europa-Parlamentets og Rådets] direktiv 2013/36/EU [af 26. juni 2013 om adgang til at udøve virksomhed som kreditinstitut og om tilsyn med kreditinstitutter og investeringsselskaber, om ændring af direktiv 2002/87/EF og om ophævelse af direktiv 2006/48/EF og 2006/49/EF (EUT 2013, L 176, s. 338)]

3) »kreditinstitut«: et kreditinstitut som defineret i artikel 4, stk. 1, nr. 1), i forordning [...] nr. 575/2013.«

4 Forordningens artikel 4 definerer de opgaver, der overdrages til ECB, og bestemmer følgende i stk. 1, litra a), og i stk. 3, første afsnit:

»1. ECB har inden for rammerne af artikel 6 og i overensstemmelse med stk. 3 i denne artikel enekompetence til med henblik på tilsyn at udføre følgende opgaver i forbindelse med alle de kreditinstitutter, der er etableret i de deltagende medlemsstater:

a) at meddele kreditinstitutter tilladelse og at inddrage kreditinstitutters tilladelser med forbehold af artikel 14

[...]

3. Med henblik på at udføre de opgaver, som ECB overdrages ved denne forordning, og med det formål at sikre høje standarder for tilsyn, anvender ECB al relevant EU-ret, og såfremt denne EU-ret består af direktiver, den nationale lovgivning til gennemførelse af disse direktiver. Hvis den relevante EU-ret består af forordninger, og hvis disse forordninger i øjeblikket udtrykkeligt giver medlemsstaterne valgmuligheder, anvender ECB også den nationale lovgivning om udøvelse af disse valgmuligheder.«

5 Samme forordnings artikel 6 med overskriften »Samarbejde inden for [den fælles tilsynsmekanisme (FTM)]« bestemmer:

»1. ECB udfører sine opgaver inden for en fælles tilsynsmekanisme, som omfatter ECB og de kompetente nationale myndigheder. ECB er ansvarlig for FTM's effektive og konsekvente virkemåde.

2. Både ECB og de kompetente nationale myndigheder er omfattet af en forpligtelse til samarbejde i god tro og til udveksling af oplysninger.

Uden at dette i øvrigt indskrænker ECB's beføjelser til direkte at modtage eller have direkte adgang til oplysninger, som løbende indberettes af kreditinstitutter, giver de kompetente nationale myndigheder navnlig ECB alle de oplysninger, der er nødvendige for ECB's udførelse af de opgaver, som overdrages til den i henhold til denne forordning.

3. De kompetente nationale myndigheder har, hvis det er relevant, og med forbehold af ECB's ansvar og ansvarlighed med hensyn til de opgaver, som overdrages til den i henhold til denne forordning, det overordnede ansvar for at bistå ECB på de betingelser, der er fastsat inden for den i stk. 7 i denne artikel omhandlede ramme, med udarbejdelsen og gennemførelsen af retsakter i forbindelse med de opgaver, der er omhandlet i artikel 4 vedrørende alle kreditinstitutter, herunder bistand med kontrolaktiviteter. De følger ECB's instrukser med hensyn til udførelsen af de opgaver, der er nævnt i artikel 4.

4. I forbindelse med de opgaver, der er defineret i artikel 4, med undtagelse af stk. 1, litra a) og c), varetager ECB de i stk. 5 i denne artikel fastsatte ansvarsområder og de kompetente nationale myndigheder de i stk. 6 i denne artikel fastsatte ansvarsområder inden for den ramme og med forbehold af de procedurer, der er omhandlet i stk. 7 i denne artikel, med hensyn til tilsynet med

følgende kreditinstitutter, finansielle holdingselskaber eller blandede finansielle holdingselskaber eller med i deltagende medlemsstater etablerede filialer af kreditinstitutter, der er etableret i ikkedeltagende medlemsstater:

– de institutter, selskaber eller filialer, der er mindre signifikante på et konsolideret grundlag, på det højeste konsolideringsniveau i de deltagende medlemsstater eller individuelt i det særlige tilfælde med i deltagende medlemsstater etablerede filialer af kreditinstitutter, der er etableret i ikkedeltagende medlemsstater. Betydningen skal vurderes på grundlag af følgende kriterier:

- i) størrelse
- ii) betydning for Unionens eller en deltagende medlemsstats økonomi
- iii) grænseoverskridende aktiviteter betydning.

For så vidt angår første afsnit skal et kreditinstitut eller finansielt holdingselskab eller blandet finansielt holdingselskab ikke anses for værende mindre signifikant, medmindre dette begrundes af særlige omstændigheder, der specifikt angives i metoden, hvis en af følgende betingelser er opfyldt:

- i) den samlede værdi af instituttets eller selskabets aktiver overstiger 30 mia. EUR
- ii) de samlede aktiver i forhold til [bruttonationalproduktet (BNP)] i den deltagende medlemsstat, hvor instituttet eller selskabet er etableret, overstiger 20%, medmindre den samlede værdi af aktiverne er under 5 mia. EUR
- iii) efter meddelelse fra sin kompetente nationale myndighed om, at denne anser et institut for at være af stor betydning for den indenlandske økonomi, træffer ECB en afgørelse, som bekræfter denne betydning, efter at ECB har foretaget en omfattende vurdering af det pågældende institut, herunder af balancen.

ECB kan også på eget initiativ anse et institut for at være af stor betydning, hvis det har etableret bankdatterselskaber i mere end én deltagende medlemsstat, og dets grænseoverskridende aktiver eller passiver udgør en betydelig del af dets samlede aktiver eller passiver med forbehold af de betingelser, der er fastsat i metoden.

De institutter, selskaber eller filialer, for hvilke der er blevet anmodet om eller modtaget direkte offentlig finansiel støtte fra [den europæiske finansielle stabilitetsfacilitet (EFSF)] eller [den europæiske stabilitetsmekanisme (ESM)], anses ikke som værende mindre signifikante.

Uanset de foregående afsnit udfører ECB de opgaver, som overdrages til den ved denne forordning, vedrørende de tre mest signifikante kreditinstitutter i hver af de deltagende medlemsstater, medmindre dette begrundes af særlige omstændigheder.

5. Med hensyn til de i stk. 4 omhandlede kreditinstitutter og inden for den ramme, der er defineret i stk. 7, gælder følgende:

- a) ECB udsteder forordninger, retningslinjer eller generelle instrukser til de kompetente nationale myndigheder, i henhold til hvilke de opgaver, der er defineret i artikel 4, med undtagelse af stk. 1, litra a) og c), udføres, og tilsynsafgørelser træffes af de kompetente nationale myndigheder

Sådanne instrukser kan henvise til de specifikke beføjelser i artikel 16, stk. 2, for grupper eller kategorier af kreditinstitutter med henblik på at sikre konsekvens i tilsynsresultaterne i FTM

- b) når det er nødvendigt for at sikre konsekvent anvendelse af høje tilsynsstandarder, kan ECB til enhver tid på eget initiativ efter høring af de kompetente nationale myndigheder eller efter anmodning fra en kompetent national myndighed beslutte selv at udøve alle relevante beføjelser direkte for så vidt angår et eller flere af de kreditinstitutter, der er omhandlet i stk. 4, herunder i tilfælde, hvor der er anmodet om eller indirekte modtaget finansiel støtte fra EFSF eller ESM
- c) ECB fører kontrol med systemets funktion på grundlag af de i denne artikel fastsatte ansvarsområder og procedurer, især stk. 7, litra c),
- d) ECB kan til enhver tid gøre brug af sine beføjelser i medfør af artikel 10-13
- e) ECB kan ligeledes på ad hoc-grundlag eller kontinuerligt anmode de kompetente nationale myndigheder om oplysninger vedrørende gennemførelsen af de opgaver, som de varetager i henhold til denne artikel.

6. Med forbehold af stk. 5 i denne artikel skal de kompetente nationale myndigheder udføre og være ansvarlige for de opgaver, der er omhandlet i artikel 4, stk. 1, litra b), d)-g) og i), og træffe alle relevante tilsynsafgørelser med hensyn til de kreditinstitutter, der er omhandlet i stk. 4, første afsnit, i denne artikel inden for den ramme og med forbehold af de procedurer, der er omhandlet i stk. 7 i denne artikel.

Uden at dette berører artikel 10-13, bevarer de kompetente og udpegede nationale myndigheder i overensstemmelse med national lovgivning beføjelser til at indhente oplysninger fra kreditinstitutter, holdingselskaber, blandede holdingselskaber og virksomheder, der indgår i et kreditinstituts konsoliderede finansielle situation, og foretage inspektionsbesøg i de pågældende kreditinstitutter, holdingselskaber, blandede holdingselskaber og virksomheder. De kompetente nationale myndigheder orienterer i overensstemmelse med den i stk. 7 i denne artikel fastsatte ramme ECB om de foranstaltninger, der er truffet i medfør af dette stykke, og koordinerer nøje disse foranstaltninger med ECB.

De kompetente nationale myndigheder aflægger med regelmæssige mellemrum beretning til ECB om udførelsen af aktiviteter i henhold til denne artikel.

[...]

8. Når ECB bistås af kompetente eller udpegede nationale myndigheder med henblik på at udføre de opgaver, som overdrages til den i henhold til denne forordning, overholder ECB og de kompetente nationale myndigheder de bestemmelser, der er fastsat i de relevante EU-retsakter, med hensyn til fordelingen af ansvarsområder og samarbejdet mellem kompetente myndigheder fra forskellige medlemsstater.«

Forordning nr. 575/2013

- 6 Artikel 4, stk. 1, nr. 1), i forordning nr. 575/2013 i den affattelse, der finder anvendelse på den foreliggende appelsag, havde følgende ordlyd:

»I denne forordning forstås ved:

- 1) »kreditinstitut«: en virksomhed, hvis aktivitet består i fra offentligheden at tage imod indskud eller andre midler, der skal tilbagebetales, samt i at yde lån for egen regning.«

Sagens baggrund

- 7 Pilatus Bank er et kreditinstitut etableret i Malta. Som et »mindre signifikant« kreditinstitut som omhandlet i artikel 6, stk. 4, i forordning nr. 1024/2013 var appellanten underlagt direkte tilsyn af Malta Financial Services Authority (det maltesiske finanstillsyn, Malta) (herefter »MFSA«), som er »den kompetente nationale myndighed« som omhandlet i denne forordnings artikel 2, nr. 2).
- 8 Ali Sadr Hasheminejad, som var aktionær i appellanten og indirekte ejer af 100% af kapitalen og af stemmerettigheder, blev anholdt i De Forenede Stater på baggrund af seks sigtelser med tilknytning til hans formodede deltagelse i en ordning, hvorved ca. 115 mio. amerikanske dollars (USD) (ca. 108 mio. EUR), der blev betalt til finansiering af et projekt i Venezuela, blev omdirigeret til fordel for iranske personer og virksomheder.
- 9 Efter sigtelsen af Ali Sadr Hasheminejad i De Forenede Stater modtog appellanten anmodninger om hævnning af indskud for et samlet beløb på 51,4 mio. EUR, svarende til ca. 40% af de indskud, der fremgik af selskabets balance.
- 10 I denne sammenhæng vedtog MFSA tre instrukser vedrørende appellanten.
- 11 Den 21. marts 2018 vedtog MFSA dels en instruks om inddragelse eller suspension af stemmerettighederne, hvorved MFSA navnlig bestemte, at Ali Sadr Hasheminejad med øjeblikkelig virkning skulle afskediges fra sin stilling som appellants direktør og fratages alle sine øvrige funktioner som beslutningstager i dette selskab, at Ali Sadr Hasheminejads udøvelse af sine stemmerettigheder skulle suspenderes, og at han skulle afholde sig fra enhver juridisk eller retslig repræsentation af appellanten, dels en instruks om moratorium, hvorved MFSA pålagde appellanten ikke at gennemføre nogen banktransaktioner, navnlig dennes aktionærers og bestyrelsesmedlemmers hævnninger og indskud.
- 12 Den 22. marts 2018 vedtog MFSA en instruks om udpegelse af en kompetent person med mandat til – i henhold til denne udpegelse – at »assume all the powers, functions and duties of the Bank in respect of all assets, whether exercisable by the Bank in general meeting or by the Board of Directors or by any other person, including the legal and judicial representation of the Bank to the exclusion of the Bank and any other person« (herefter »den kompetente person«).
- 13 Den 29. juni 2018 foreslog MFSA ECB at inddrage appellants tilladelse til at udøve virksomhed som kreditinstitut i henhold til artikel 14, stk. 5, i forordning nr. 1024/2013.
- 14 Under den administrative procedure for inddragelse af tilladelse gav appellants bestyrelse fuldmagt til en advokat, som rettede henvendelse til ECB.

- 15 I denne forbindelse bekræftede appellanterns bestyrelse gennem advokaten, som dens bestyrelse havde givet fuldmagt, i sin brevveksling med ECB, at den kompetente person i det væsentlige havde givet denne advokat meddelelse om, at vedkommende ikke tillod betaling af advokatens salær fra bankens midler, som denne var ansvarlig for administrationen af.
- 16 Appellanten har ligeledes anført at have anmodet MFSA, uden at modtage svar herpå, om at give den kompetente person instruks om at give tilladelse til at anvende bankens midler til betaling af advokatens salærer.
- 17 Ved afgørelse af 2. november 2018 inddrog ECB appellanterns tilladelse på grundlag af artikel 4, stk. 1, litra a), og artikel 14, stk. 5, i forordning nr. 1024/2013.
- 18 I denne sammenhæng anmodede appellanten ECB om – ved to e-mails af henholdsvis 13. november og 20. december 2018 – at sikre dens direkte tilsyn i henhold til forordning nr. 1024/2013 og pålægge den kompetente person at give tilladelse til betaling af salærer, der debiteres af den af bestyrelsen befuldmægtigede advokat, fra bankens midler.
- 19 I den omtvistede e-mail svarede ECB som følger:

»We refer to your email sent to the ECB on 13 November 2018 in which you request the ECB to take over direct supervision of [the applicant (appellanten)] and to comment on »the events of Friday 2 November 2018« as well as to your email of 20 December 2018 in which you reiterate your request for the take-over of the direct supervision of [the appellant (appellanten)] by the ECB. Please note, however, that the ECB's supervisory tasks under [Regulation No 1024/2013 (forordning nr. 1024/2013)] are limited to credit institutions (see [the first paragraph of (stk. 1)] Article 1 [...] of the said Regulation). Given that the authorisation of [the appellant (appellanten)] as a credit institution has been withdrawn with effect of 5 November 2018, the ECB is no longer competent to take any measures in respect of [the appellant (appellanten)].«

Sagen for Retten og den appellerede kendelse

- 20 Ved stævning indleveret til Rettens Justitskontor den 4. marts 2019 anlagde appellanten gennem den af bestyrelsen befuldmægtigede advokat et annullationssøgsmål til prøvelse af den omtvistede e-mail.
- 21 Ved den appellerede kendelse, afsagt på grundlag af artikel 126 i Rettens procesreglement, afviste Retten, uden at tage stilling til den af ECB rejste formalitetsindsigelse, søgsmålet som åbenbart retligt ugrundet.

Retsforhandlingerne ved Domstolen og parternes påstande i appelsagen

- 22 Ved appelskrift indleveret til Domstolens Justitskontor den 6. december 2021 har appellanten gennem samme advokat som i første instans iværksat den foreliggende appel.
- 23 Med denne appel har appellanten nedlagt følgende påstande:
- Den appellerede kendelse ophæves.
 - Den omtvistede e-mail erklæres for ugyldig i henhold til artikel 264 TEUF.

- For så vidt som Domstolen ikke kan træffe afgørelse om sagens realitet, hjemvises sagen til Retten, for at denne kan træffe afgørelse i annullationssøgsmålet.
- ECB tilpligtes at betale alle sagsomkostningerne.

24 ECB har nedlagt følgende påstande:

- Appellen afvises delvis fra realitetsbehandling og forkastes delvis som ugrundet.
- Subsidiært forkastes appellen som ugrundet i det hele.
- Under alle omstændigheder tilpligtes appellanten at betale alle sagsomkostningerne.

Om anmodningen om genåbning af retsforhandlingernes mundtlige del

- 25 Ved processkrift indleveret til Domstolens Justitskontor den 27. juni 2023 har ECB anmodet om, at retsforhandlingernes mundtlige del genåbnes i henhold til artikel 83 i Domstolens procesreglement.
- 26 Til støtte for anmodningen har ECB anført, at den ønsker at fremlægge nye faktuelle forhold, der i lyset af de seneste begivenheder, dvs. generaladvokatens forslag til afgørelse af 25. maj 2023, kan udgøre et afgørende element for Domstolens afgørelse. Det fremgår af forslaget til afgørelse, at generaladvokaten er af den opfattelse, at instrukserne vedrørende appellanten vedtaget af MFSA i marts 2018 er »forberedende retsakter« i den sammensatte administrative procedure, der førte til ECB's vedtagelse af afgørelsen om inddragelse af tilladelse, og at de uregelmæssigheder, som disse instrukser er behæftet med, derved kan tilregnes ECB og »forurener« afgørelsen om inddragelse af tilladelse vedtaget af denne sidstnævnte. ECB fremlægger faktuelle forhold for at godtgøre, at de nævnte instrukser er blevet anfægtet ved de maltesiske domstole.
- 27 I denne henseende bemærkes for det første, at der i statuten for Den Europæiske Unions Domstol og i Domstolens procesreglement ikke er fastsat en mulighed for, at de berørte personer, der er omfattet af denne stats artikel 23, kan afgive indlæg som svar på generaladvokatens forslag til afgørelse (dom af 9.6.2022, *Préfet du Gers og Institut national de la statistique et des études économiques*, C-673/20, EU:C:2022:449, præmis 40 og den deri nævnte retspraksis).
- 28 For det andet skal generaladvokaten i medfør af artikel 252, stk. 2, TEUF fuldstændig upartisk og uafhængigt offentligt fremsætte begrundede forslag til afgørelse af de sager, der i overensstemmelse med statuten for Den Europæiske Unions Domstol kræver dennes deltagelse. Der er således ikke tale om en udtalelse rettet til dommere eller parter, som hidrører fra en myndighed uden for Domstolen, men om en selvstændig og begrundet udtalelse, som fremsættes offentligt af et medlem af selv samme institution. På denne baggrund kan generaladvokatens forslag til afgørelse ikke drøftes af parterne. Domstolen er i øvrigt hverken bundet af disse forslag til afgørelse eller af den begrundelse, hvorpå generaladvokaten har støttet disse. En parts uenighed med generaladvokatens forslag til afgørelse, uanset hvilke spørgsmål der undersøges heri, kan følgelig ikke i sig selv udgøre et forhold, som kan begrunde genåbning af retsforhandlingernes mundtlige del (dom af 9.6.2022, *Préfet du Gers og Institut national de la statistique et des études économiques*, C-673/20, EU:C:2022:449, præmis 41 og den deri nævnte retspraksis).

- 29 Når dette er sagt, kan Domstolen i overensstemmelse med procesreglementets artikel 83 ganske vist til enhver tid efter at have hørt generaladvokaten ved kendelse bestemme, at retsforhandlingernes mundtlige del skal åbnes eller genåbnes, bl.a. hvis den finder, at sagen er utilstrækkeligt oplyst, eller såfremt en part, efter at denne del af retsforhandlingerne er afsluttet, er fremkommet med nye oplysninger vedrørende sagens faktiske omstændigheder, som kan have afgørende betydning for Domstolens afgørelse.
- 30 I den foreliggende sag finder Domstolen imidlertid, at den råder over alle de oplysninger, der er nødvendige for at træffe afgørelse, og at de forhold, der er påberåbt af ECB til støtte for dennes anmodning om genåbning af retsforhandlingernes mundtlige del, ikke udgør nye faktiske omstændigheder, der kan have betydning for den afgørelse, Domstolen således skal træffe.
- 31 På denne baggrund finder Domstolen efter at have hørt generaladvokaten, at det er uforholdsmæssigt at genåbne retsforhandlingernes mundtlige del.

Om appellen

- 32 Det bemærkes indledningsvis, at ifølge fast retspraksis kan enhver omstændighed, der vedrører spørgsmålet om, hvorvidt et annullationssøgsmål, der er anlagt for Retten, kan antages til realitetsbehandling, udgøre et anbringende om ufravigelige procesforudsætninger, som Domstolen inden for rammerne af en appelsag er forpligtet til at tage under påkendelse af egen drift (dom af 23.4.2009, Sahlstedt m.fl. mod Kommissionen, C-362/06 P, EU:C:2009:243, præmis 21-23, og af 6.7.2023, Julien mod Rådet, C-285/22 P, EU:C:2023:551, præmis 45 og den deri nævnte retspraksis).
- 33 Det følger af artikel 19 i statuten for Den Europæiske Unions Domstol, som i henhold til denne statsartikels artikel 53, stk. 1, finder anvendelse for Retten, at juridiske personer såsom appellanten for at have søgsmålskompetence for Unionens retsinstanser skal være repræsenteret af en advokat, der har beskikkelse i en medlemsstat eller i en anden stat, som er part i aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde af 2. maj 1992 (EFT 1994, L 1, s. 3).
- 34 Det forhold, at en juridisk person lader sig repræsentere ved en advokat, og navnlig spørgsmålet om, hvorvidt advokatens fuldmagt til at anlægge sag ved Retten er forskriftsmæssig, er blandt de hensyn om ufravigelige procesforudsætninger, som Domstolen er forpligtet til at behandle ex officio i forbindelse med en appel.
- 35 Hvad angår fuldmagten givet til en advokat af sådanne personer fastsætter artikel 51, stk. 3, i Rettens procesreglement, at advokaterne, når den part, de repræsenterer, er en privat juridisk person, til Justitskontoret skal indlevere en fuldmagt udstedt af denne private juridiske person. Til forskel fra den udgave af procesreglementet, der fandt anvendelse før den 1. juli 2015, fastsætter denne bestemmelse ikke en forpligtelse til, at en sådan person skal fremlægge bevis for, at advokaten lovligt har fået mandatet af en repræsentant, der havde bemyndigelse hertil.
- 36 Domstolen har imidlertid allerede fastslået, at den omstændighed, at denne artikel 51, stk. 3, ikke foreskriver en sådan forpligtelse, ikke fritager Retten fra at efterprøve, om det pågældende mandat er lovligt, hvis dette anfægtes. Den omstændighed, at en sagsøger på tidspunktet for sagens anlæggelse ikke skal fremlægge dette bevis, påvirker nemlig ikke denne parts pligt til lovligt at have givet advokaten mandatet til at anlægge et søgsmål. Det forhold, at beviskravene på tidspunktet for sagens anlæggelse er lettede, har ikke indvirkning på den materielle betingelse

om, at sagsøgere skal være behørigt repræsenterede af deres advokater. Såfremt det anfægtes, at et mandat, som en part har givet sin advokat, er lovligt, skal denne part følgelig godtgøre mandatets lovlighed (dom af 21.9.2023, China Chamber of Commerce for Import and Export of Machinery and Electronic Products m.fl. mod Kommissionen, C-478/21 P, EU:C:2023:685, præmis 93 og den deri nævnte retspraksis).

- 37 Retten er ligeledes forpligtet til ex officio at efterprøve, om den pågældende fuldmagt er lovlig, og bl.a. den omstændighed, om fuldmagten lovligt blev meddelt af den pågældende juridiske persons repræsentant med beføjelse hertil, når en sådan fuldmagt er åbenbart ulovlig, eller der foreligger oplysninger, der kan rejse alvorlig tvivl om fuldmagts lovlighed.
- 38 I den foreliggende sag er der flere omstændigheder, som burde have foranlediget Retten til at rejse alvorlige tvivl om lovligheden af den af appellanten meddelte fuldmagt til advokaten.
- 39 For det første var de faktiske omstændigheder, der førte til anlæggelsen af søgsmålet ved Retten, og ordlyden af repræsentationsfuldmagten givet af appellants bestyrelse til den advokat, der anlagde dette søgsmål, således af en sådan art, at der kunne rejses alvorlige tvivl om denne fuldmagts lovlighed.
- 40 MFSA's udpegelse af den kompetente person og den omstændighed, at denne kompetente person havde til opgave at sikre »the legal and judicial representation of the Bank to the exclusion of the Bank and any other person«, har således kunnet give anledning til alvorlige tvivl med hensyn til appellants bestyrelses evne til at forpligte appellanten i et søgsmål og meddele en advokat fuldmagt i denne henseende.
- 41 Ordlyden af repræsentationsfuldmagten meddelt advokaten kunne ligeledes forstærke sådanne tvivl. Medlemmerne af appellants bestyrelse henviste i denne fuldmagt således til, at MFSA den 22. marts 2018 havde udpeget den kompetente person, og at den til denne havde givet visse beføjelser, og de præciserede, at »de kompetente domstole skal afgøre, hvilke personer der er bemyndigede til at repræsentere [appellanten] i den pågældende sammenhæng. Bestyrelsens medlemmer påtager sig ikke noget personligt ansvar«. Disse udsagn indikerer, at de personer, der underskrev fuldmagten, selv havde tvivl om, hvorvidt de havde evne til at meddele en sådan fuldmagt, og udgør en klar og udtrykkelig opfordring til at efterprøve, om de faktisk havde evne hertil.
- 42 For det andet havde sagen ved Retten til formål at opnå annullation af ECB's afgørelse om afslag på appellants krav om, at ECB sikrer sit direkte tilsyn og over for appellanten træffer forskellige foranstaltninger, idet det navnlig pålægges den kompetente person at give tilladelse til betaling af den advokat, som dens bestyrelse gav fuldmagt til.
- 43 Sådanne påstande fremsat af appellanten over for ECB var ligeledes af en sådan art, at de under sagen for Retten kunne rejse alvorlige tvivl om lovligheden af repræsentationsfuldmagten meddelt appellants advokat. Den omstændighed, at salærerne debiteret af appellants advokat ikke kunne betales, kunne nemlig indikere, at det organ, som havde meddelt advokaten fuldmagt, ikke havde kompetence til at foretage denne betaling, og at det ikke havde kompetence til at forpligte denne i et søgsmål og give fuldmagt i denne henseende.
- 44 For Retten har appellanten for det tredje gjort gældende, at den omtvistede e-mail fratog appellanten muligheden for en effektiv repræsentation.

- 45 Under disse omstændigheder og uafhængigt af, om der er grundlag for dette argument, skulle Retten ex officio have krævet bevis for, at advokaten, der repræsenterede appellanten, lovligt var meddelt fuldmagt hertil, og at fuldmagten var blevet givet af en repræsentant med bemyndigelse hertil.
- 46 Det følger af ovenstående betragtninger, at Retten begik en retlig fejl ved ikke ex officio at foretage efterprøvelse af lovligheden af fuldmagten meddelt af appellants bestyrelse til appellants advokat.
- 47 En sådan åbenbar fejl skal medføre en ophævelse af den appellerede kendelse, uden at det er nødvendigt at tage stilling til de anbringender, som appellanten har fremført.
- 48 I henhold til artikel 61, stk. 1, i statuten for Den Europæiske Unions Domstol, kan Domstolen, når den ophæver den af Retten truffene afgørelse, selv træffe endelig afgørelse, hvis sagen er moden til påkendelse.
- 49 Dette er tilfældet i den foreliggende sag. Idet Domstolen har opfordret parterne til at tage stilling til formaliteten af søgsmålet for Retten, og navnlig lovligheden af repræsentationsfuldmagten meddelt af appellants bestyrelse, råder Domstolen således over alle de nødvendige oplysninger for at træffe afgørelse om sagens formalitet.
- 50 Appellanten har under henvisning til dom fra Qorti tal-Appell (Kompetenza Inferjuri) (appeldomstol (én dommer), Malta) af 5. november 2018 i sag nr. 6/2017 (Heikki Niemelä m.fl. mod Maltese financial services authority) gjort gældende, at til trods for udpegelsen af den kompetente person havde dens bestyrelse stadig beføjelse til at repræsentere den i retssager og med henblik herpå at meddele en advokat fuldmagt.
- 51 Den eneste virkning af udpegelsen af den kompetente person var således, at varetagelsen af bankens aktiver og forvaltning af bankens virksomhed blev overgivet til denne person uden dog at give vedkommende evne til at repræsentere denne bank i en retssag om anfægtelse af afgørelser, der er bindende for banken. Det er i denne henseende uden betydning, at sådanne afgørelser ligeledes kan påvirke de aktiver og den virksomhed, som den kompetente person forvalter.
- 52 Appellanten har ligeledes fremhævet, at dom af 5. november 2019, ECB m.fl. mod Trasta Komerbanka m.fl. (C-663/17 P, C-665/17 P og C-669/17 P, herefter »Trasta Komerbanka-dommen«, EU:C:2019:923), og generaladvokatens forslag til afgørelse i samme sag bekræfter, at spørgsmålet om repræsentation hovedsageligt afgøres efter national ret, og at Rettens konstatering i denne henseende er bindende, medmindre en part godtgør, at den udgør en urigtig gengivelse af de faktiske omstændigheder. Ifølge maltesisk ret er bankens repræsentation ikke omfattet af den kompetente persons beføjelser, selv om denne er ansvarlig for bankens aktiviteter eller dens aktiver.
- 53 ECB har anført, at repræsentationen af en juridisk person, der er etableret som et selskab, er reguleret af lex incorporationis, og at maltesisk ret således som fortolket i dom fra Qorti tal-Appell (Kompetenza Inferjuri) (appeldomstol (én dommer)) af 5. november 2018 i sag nr. 6/2017 (Heikki Niemelä m.fl. mod Maltese financial services authority) i det foreliggende tilfælde begrænser den kompetente persons beføjelse til at repræsentere appellanten til de særlige

omstændigheder, der er omhandlet i national ret, på grundlag af hvilke den kompetente person er blevet udpeget, bl.a. for så vidt angår spørgsmål vedrørende aktiver og forvaltning af virksomhed, og bibeholder derved bestyrelsens residuelle rettigheder.

- 54 ECB har ligeledes anført, at fuldmagten givet af appellants bestyrelse kun omfatter repræsentation i reguleringsmæssige spørgsmål uden udtrykkeligt at nævne repræsentation ved domstolene.
- 55 I denne henseende, og således som Domstolen allerede har anført i nærværende doms præmis 33, følger det af artikel 19 i statuten for Den Europæiske Unions Domstol, som i henhold til denne stats artikel 53, stk. 1, finder anvendelse for Retten, at juridiske personer såsom appellanten for at have søgsmålskompetence for Unionens retsinstanser skal være repræsenteret af en advokat, der har beskikkelse i en medlemsstat eller i en anden stat, som er part i aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde.
- 56 Henset til dette krav for juridiske personer om at være repræsenteret af en advokat, der har beskikkelse i en medlemsstat eller i en anden stat, som er part i aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde, er antagelse til realitetsbehandling af et annulations søgsmål anlagt af en sådan person og på grundlag af artikel 263 TEUF betinget af, at det godtgøres, at den berørte person faktisk har truffet beslutningen om at anlægge sagen, og at de advokater, som hævder at repræsentere denne person, faktisk har fået fuldmagt hertil (jf. i denne retning Trasta Komerbanka-dommen, præmis 57 og den deri nævnte retspraksis).
- 57 Det er netop for at sikre, at dette er tilfældet, at artikel 51, stk. 3, i Rettens procesreglement bestemmer, at advokaterne, når den part, de repræsenterer, er en privat juridisk person, skal indlevere en fuldmagt udstedt af denne private juridiske person til Rettens Justitskontor, idet manglende indlevering af en sådan fuldmagt i overensstemmelse med denne artikels stk. 4 kan medføre, at stævningen afvises (Trasta Komerbanka-dommen, præmis 57).
- 58 Når der er tale om et kreditinstitut, der som appellanten er stiftet som en juridisk person i henhold til en medlemsstats lovgivning, er det – når der ikke findes EU-retlige bestemmelser på området – efter denne lovgivning, at det skal afgøres, hvilke af denne juridiske persons organer der har beføjelse til træffe de beslutninger, som er omhandlet i nærværende doms præmis 56 og 57 (Trasta Komerbanka-dommen, præmis 58).
- 59 Det må i den foreliggende sag fastslås, at henset til den kompetente persons fuldmagt og bl.a. den omstændighed, at det påhvilede denne at »assume all the powers, functions and duties of the Bank in respect of all assets, whether exercisable by the Bank in general meeting or by the Board of Directors or by any other person, including the legal and judicial representation of the Bank to the exclusion of the Bank and any other person«, var appellants bestyrelse ikke længere bemyndiget til at sikre repræsentationen af appellanten og havde ikke længere kompetence til at meddele en advokat fuldmagt med henblik herpå.
- 60 Appellants bestyrelsens kompetence til at repræsentere appellanten og meddele en advokat fuldmagt med henblik herpå kan desuden ikke støttes på Trasta Komerbanka-dommen.
- 61 Denne dom vedrører nemlig forpligtelsen til – for Unionens retsinstanser – ikke at tage hensyn til tilbagekaldelsen af en fuldmagt, som er meddelt en parts repræsentant, når denne tilbagekaldelse tilsidesætter denne parts ret til en effektiv domstolsbeskyttelse. Denne forpligtelse gælder imidlertid kun for Unionens retsinstanser under visse afgrænsede omstændigheder.

- 62 Som det fremgår af Trasta Komerbanka-dommens præmis 60-62, har Domstolen fastslået, at kreditinstituttet Trasta Komerbankas ret til effektive retsmidler fulgte af den omstændighed, at likvidator udpeget efter inddragelsen af tilladelse og det forhold, at dette institut blev taget under likvidation, var en interessekonflikt. Domstolen bemærkede, at likvidator, som havde til opgave endeligt at afvikle nævnte kreditinstitut, var blevet udpeget på forslag fra en kompetent national myndighed, hvilken på et hvilket som helst tidspunkt kunne kræve afsættelse af denne. Domstolen var følgelig af den opfattelse, at der forelå en risiko for, at denne likvidator afstår fra i forbindelse med en retssag at anfægte afgørelsen om inddragelse af samme kreditinstituts tilladelse, som var blevet vedtaget af ECB på forslag fra denne myndighed, og som havde ført til, at det trådte i likvidation. Domstolen udledte heraf i denne doms præmis 78, at fuldmagten meddelt af Trasta Komerbankas tidligere ledende organer til den advokat, som anlagde søgsmålet til prøvelse af denne afgørelse, tilsidesatte dette kreditinstituts ret til en effektiv domstolsbeskyttelse, og at ved at tage hensyn til denne tilbagekaldelse havde Retten begået en retlig fejl.
- 63 I den foreliggende sag adskiller den af MFSA udpegede kompetente persons fuldmagt sig væsentligt fra den, der var meddelt likvidator, således som beskrevet i Trasta Komerbanka-dommens præmis 72, idet denne likvidators eneste mål var at opkræve tilgodehavender, afhænde aktiver og opfylde kreditorernes tilgodehavender med henblik på at bringe det pågældende kreditinstituts virksomhed fuldstændigt til ophør.
- 64 Endvidere har appellanten ikke fremlagt oplysninger vedrørende den kompetente persons fuldmagt eller vedrørende de betingelser, hvorunder vedkommende udøver denne fuldmagt, der indikerer, at denne person retligt eller faktisk var i en interessekonflikt. Navnlig følger det på ingen måde af ordlyden af nævnte fuldmagt, som er omhandlet i nærværende doms præmis 59, at den kompetente person ikke repræsenterer bankens interesser.
- 65 På samme måde er den omstændighed, at den kompetente person er udpeget af den kompetente nationale myndighed, som for ECB har fremlagt forslaget til inddragelse af tilladelse, ikke i selv tilstrækkelig til at fastslå, at der foreligger en interessekonflikt.
- 66 Hvad angår rækkevidden af den dom, der er omhandlet i nærværende doms præmis 50, bemærkes for det første, at denne dom ikke vedrørte appellanten, men et andet maltesisk kreditinstitut, med hensyn til hvilket MFSA havde udpeget en kompetent person.
- 67 For det andet bekræftede Qorti tal-Appell (Kompetenza Inferjuri) (appeldomstol (én dommer)) i denne dom, at bestyrelsesmedlemmerne i et kreditinstitut ikke fratages alle deres beføjelser som følge af udpegelsen af den kompetente person. De bevarer således deres beføjelse til på vegne af kreditinstituttet at kræve tilbagekaldelse af en række tilsynsafgørelser truffet af MFSA som kompetent national myndighed og bl.a. afgørelsen om udpegelse af den kompetente person.
- 68 Det følger dog ikke af denne dom, at bestyrelsesmedlemmerne i et kreditinstitut, når den kompetente person er blevet udpeget, og der er givet denne fuldmagt til bl.a. repræsentation ved domstolene, fortsat har kompetence til at repræsentere dette kreditinstitut i sager vedrørende afgørelser truffet af ECB eller til at anfægte denne institutions afgørelser.
- 69 Endelig er det uden betydning, at appellants bestyrelse er adressat for den omtvistede e-mail, for så vidt som den blev vedtaget af ECB som svar på en anmodning indgivet af den advokat, som dette organ har givet fuldmagt til.

- 70 Selv om det således kan følge af den omstændighed, at appellantens bestyrelse som adressat for den omtvistede e-mail er berettiget til i eget navn at anlægge søgsmål med påstand om annullation heraf, betyder dette imidlertid ikke, at denne samme bestyrelse efter udpegelsen af den kompetente person stadig havde beføjelse til at træffe afgørelse om at indgive et søgsmål for Unionens retsinstanser i appellantens navn og havde kompetence til at meddele en advokat fuldmagt med henblik herpå.
- 71 Henset til samtlige ovenstående betragtninger afvises søgsmålet i første instans.

Sagsomkostninger

- 72 I henhold til artikel 184, stk. 2, i Domstolens procesreglement træffer Domstolen afgørelse om sagsomkostningerne, såfremt appellen tages til følge, og Domstolen selv endeligt afgør sagen.
- 73 I henhold til samme reglements artikel 138, stk. 1, der i medfør af dets artikel 184, stk. 1, finder anvendelse i appelsager, pålægges det den tabende part at betale sagsomkostningerne, hvis der er nedlagt påstand herom.
- 74 Da Pilatus Bank har tabt sagen i det foreliggende tilfælde, og da ECB både for Retten og for Domstolen har nedlagt påstand om, at Pilatus Bank tilpligtes at betale sagsomkostningerne, bør sidstnævnte bære sine egne omkostninger og betale ECB's omkostninger i forbindelse med sagen for Retten og nærværende appelsag.

På grundlag af disse præmisser udtaler og bestemmer Domstolen (Anden Afdeling):

- 1) Den Europæiske Unions Rets kendelse af 24. september 2021, Pilatus Bank mod ECB (T-139/19, EU:T:2021:623), ophæves.**
- 2) Søgsmålet anlagt i sag T-139/19 afvises.**
- 3) Pilatus Bank plc betaler sagsomkostningerne.**

Underskrifter